Konu: A.TR Dolaşım Belgelerinin 8 Numaralı Gözlemler Bölümünde Yer Alan Basitleştirilmiş İşlem Meşruhatı Hk.

Tarih: 25.08.2026
KayıtNo:125692923

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne

Malumları olduğu üzere, 28.09.2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2006/10895 sayılı **Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliğinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Kararın** Yedinci Bölümünde, Onaylanmış İhracatçı yetkisi verilen gerçek ve tüzel kişilere, A.TR Dolaşım Belgelerini gümrük idareleri veya bu idarelerce yetki verilen kişi ve kuruluşlar tarafından vize edilmek üzere gümrük idaresine ibraz etme zorunluluğu bulunmaksızın düzenleme imkânı sağlayan basitleştirilmiş usule ilişkin hükümler düzenlenmektedir.

Bahse konu Kararın 22'nci maddesinin birinci fıkrasında, A.TR Dolaşım Belgelerinin basitleştirilmiş usul kapsamında düzenlenmesi halinde, belgenin 8 numaralı "Gözlemler" hanesine yazılması gereken meşruhatlar farklı dillerde belirtilmiştir. Söz konusu hükümde, Almanca olarak düzenlenen belgelerde 8 numaralı haneye **"Vereenvoudigde regeling"** ibaresinin yazılması gerektiği belirtilmektedir.

Anılan ibarenin Türkçe karşılığı **"Basitleştirilmiş usul/prosedür"** şeklindedir. Bununla birlikte, uygulamada bazı Onaylanmış İhracatçılar tarafından, Kararda belirtilen **"Vereenvoudigde regeling"** ibaresinin ikinci kelimesi değiştirilerek **"Vereenvoudigde Procedure"** şeklinde düzenlendiği görülmektedir. "Vereenvoudigde Procedure" ibaresi de Türkçeye **"Basitleştirilmiş prosedür/usul"** şeklinde çevrilebilmekte olup, her iki ibarenin de ifade ettiği anlam ve amaç bakımından herhangi bir farklılık bulunmamaktadır.

Dolayısıyla söz konusu belgelerde, Kararda belirtilen ibarenin kelimesi kelimesine aynı şekilde kullanılmamış olması, belgenin hangi usul kapsamında düzenlendiğine ilişkin herhangi bir tereddüt oluşturmamakta; aksine kullanılan ibarenin de açıkça belgenin **basitleştirilmiş usul kapsamında düzenlendiğini** ifade ettiği görülmektedir.

Diğer taraftan, aynı Kararın **"Önemsiz farklılıklar ve şekli hatalar"** başlıklı 28 inci maddesinin birinci fıkrasında;

"A.TR Dolaşım Belgelerindeki beyanlar ile ürünlerin ithalat işlemlerini yerine getirmek amacıyla gümrük idarelerine ibraz edilen belgelerdeki **ifadeler arasında küçük farklılıkların bulunması**, belgenin gümrüğe sunulan ürünlere tekabül ettiğinin kesinlikle ortaya konması kaydıyla, söz konusu dolaşım belgelerinin geçerliliğini kendiliğinden ortadan kaldırmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan hüküm çerçevesinde değerlendirildiğinde, belgenin basitleştirilmiş usul kapsamında düzenlendiğini açıkça ortaya koyan **"Vereenvoudigde Procedure"** ibaresinin, aynı anlamı taşıyan **"Vereenvoudigde regeling"** ibaresinden farklı bir kelime içermesinin, belgenin geçerliliğini kendiliğinden ortadan kaldıran bir farklılık olarak değerlendirilmemesi gerektiği kanaatindeyiz.

Buna rağmen, uygulamada bazı gümrük idarelerince söz konusu ibare farklılığının, belgenin geçerliliğine ilişkin bir eksiklik olarak değerlendirilerek A.TR Dolaşım Belgelerinin kabul edilmediği, ithalat vergilerinin teminata bağlanması ve söz konusu belgelerin sonradan kontrole tabi tutulmasının talep edildiği görülmektedir.

Bu uygulama, esas itibarıyla belgenin içeriği, eşyanın niteliği, menşe durumu veya A.TR Dolaşım Belgesinin düzenlenmesine ilişkin temel şartlar bakımından herhangi bir tereddüt bulunmamasına rağmen, yalnızca aynı anlamı ifade eden iki farklı ibarenin kullanılmış olmasından kaynaklanmaktadır.

Nitekim yukarıda açıklanan Kararın 28'inci maddesinin birinci fıkrası, bu tür **küçük farklılıkların ve şekli nitelikteki hataların**, belgenin sunulan eşya ile ilişkisinin kesin olarak ortaya konulabilmesi şartıyla, A.TR Dolaşım Belgesinin geçerliliğini kendiliğinden ortadan kaldırmayacağını açıkça hüküm altına almaktadır.

Söz konusu farklı yorum ve uygulamalar ise ithalat işlemlerinin tamamlanmasını geciktirmekte; eşyanın liman veya antrepoda beklemesine bağlı olarak **ardiye, demuraj ve benzeri ilave maliyetlerin** doğmasına ve ithalatçıların mağduriyet yaşamasına neden olmaktadır. Ayrıca aynı nitelikteki belgeler bakımından farklı gümrük idarelerinde farklı uygulamaların ortaya çıkması, uygulamada yeknesaklığın sağlanması açısından da tereddütlere yol açmaktadır.

Bu itibarla, **"Vereenvoudigde regeling"** ve **"Vereenvoudigde Procedure"** ibarelerinin her ikisinin de belgenin basitleştirilmiş usul kapsamında düzenlendiğini açıkça ifade etmesi ve aralarındaki farklılığın yalnızca kullanılan kelimeye ilişkin şekli bir farklılık niteliğinde olması dikkate alınarak, söz konusu ibare farklılığının A.TR Dolaşım Belgesinin geçerliliğini etkileyen bir husus olarak değerlendirilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

Uygulamada yeknesaklığın sağlanması, ithalat işlemlerinin gereksiz yere gecikmesinin ve buna bağlı mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla, **aynı anlamı taşıyan ifade farklılıkları nedeniyle basitleştirilmiş usulde düzenlenen A.TR Dolaşım Belgelerinin geçersiz kabul edilmemesi ve söz konusu belgelerin değerlendirilmesinde 2006/10895 sayılı Kararın 28'inci maddesinde düzenlenen "Önemsiz farklılıklar ve şekli hatalar" hükmünün dikkate alınması hususunda ilgili gümrük idarelerinin talimatlandırılması** hususunu takdir ve tensiplerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

Atilla ŞAHİN
Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAŞ
Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY
İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Cebrail ORMAN
Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı